

Blog “Opinie & Debat” nr. 38

Is het niet immoreel dat omwonenden nog steeds zo moeilijk doen over windparken bij hen in de buurt?

8 december 2015

“De Klimaattop in Parijs maakt één ding duidelijk: het redden van de mensheid is een morele plicht.”

Geschreven door: Albert Koers

Qua frequentie en indringendheid laten de krantenkoppen er geen misverstand over bestaan: bij de Klimaattop van Parijs staat de toekomst van de mensheid op het spel. Als er nu geen actie wordt ondernomen zal de opwarming van de aarde niet meer te beteugelen zijn tot die nog net toelaatbare grens van 2 graden. En als het meer wordt dan 2 graden, dan zijn de gevolgen niet te overzien, maar in elk geval heel ingrijpend. Dat - zo ongeveer - is de boodschap die de media keer op keer uitdragen in hun verslagen over de Klimaattop. Het is de bekende vijf voor twaalf, sterker: volgens sommigen is het al vijf na twaalf.

Voor alle duidelijkheid: nee, ik ben geen klimaatscepticus en, ja, ook ik hoop dat Parijs tot stevige afspraken zal leiden om de uitstoot van CO₂ aan banden te leggen. Daarover dus geen discussie. Wel discussie over de vraag wat er gaat gebeuren na Parijs, vooral als de onderhandelingen niet het resultaat opleveren waarop activistische milieuorganisaties hebben ingezet. Reken maar dat die organisaties hard zullen oordelen over al degenen die - in hun ogen - verantwoordelijk zijn voor het mislukken van de Klimaattop en reken maar dat zij in dit land zullen ageren tegen degenen die - in hun ogen - dwars liggen in de strijd tegen klimaatverandering. En dit alles - zo geef ik u op een briefje - doordesemd met morele oordelen over gebrek aan leiderschap, ontbrekend rentmeesterschap, najagen van eigenbelang, in de steek laten van toekomstige generaties, etc.

Kortom: bij het - in hun ogen - mislukken van Parijs voorzie ik dat milieuorganisaties (vooral de meer activistische) op de kansel van het eigen geloof zullen klimmen om al degenen te verketteren die hun morele plicht om de wereld te redden hebben verzaakt of nog steeds verzaken. Zoals die inwoners van Drenthe die zich met hand en tand verzetten tegen giga-windparken in hun achtertuin. Of die NLVOW die maar blijft mekkeren over de rechten en belangen van omwonenden zodat windenergieprojecten in het ongereede geraken. En – nog erger! - dan heb je ook nog lieden die voor kernenergie zijn! Impliciet of expliciet zal de kansel gebruikt worden voor de boodschap dat andersdenkenden een belemmering zijn voor het realiseren van een fundamenteel moreel gebod: meedoen aan de strijd tegen klimaatverandering. Overdreven? Luister eens tussen de regels door en hoor hoe moralistisch milieuorganisaties hun boodschap nu al uitdragen. Zie bijvoorbeeld de morele lading van de term “nimby”.

Neemt niet weg dat ik het met milieuorganisaties - activistisch of niet - eens ben dat meedoen aan de strijd tegen klimaatverandering een moreel gebod is. Maar waar ik het fundamenteel niet mee eens ben is als dat moreel gebod vervolgens ook van toepassing wordt verklaard op de middelen die in die strijd ingezet moeten worden. Alsof het een morele plicht is voorstander te zijn van windenergie. Of tegenstander van kernenergie. Alsof het immoreel is je te verzetten tegen de bijstook van biomassa, dan wel voorstander te zijn van het afvangen van CO₂ uitstoot. Als Parijs niet oplevert waarvoor ze zo lang gestreden hebben, vrees ik dat in de frustratie daarover milieuorganisaties alle andersdenkenden op één hoop zullen gooien en hen zullen afschilderen als moreel efficiënte tegenstanders in de strijd tegen klimaatverandering. Zonder daarbij onderscheid te maken tussen enerzijds verzet tegen het doel (de strijd tegen klimaatverandering) en anderzijds

verzet tegen bepaalde middelen (de keuze van de in te zetten technologie). Het eerste is een morele zaak - het tweede niet.

Gevolg van het niet maken van dat onderscheid zal zijn dat veel mensen - ook in de achterban van de NLVOW - zich weggezet en geschoffeerd zullen voelen omdat ze expliciet of impliciet te horen krijgen dat ze immorele dwarsliggers zijn in de strijd tegen klimaatverandering. Weinig mensen vinden het prettig een dergelijk etiket opgeplakt te krijgen. Met als waarschijnlijk gevolg dat die mensen bij een volgende oproep van de milieubeweging zich doof zullen houden als het wel om een morele kwestie gaat: het gebod mee te doen aan de strijd tegen klimaatverandering. Dubbel verlies dus: de verkeerde boodschap doet de deur dicht voor de goede.

Bij deze dus de oproep aan milieuorganisaties om in de nasleep van Parijs enige bescheidenheid in acht te nemen met het aanwijzen van schuldigen en met het framen van een zakelijke discussie - wat is de beste technologie? - als een morele kwestie. En maak in elk geval de achterban van de NLVOW niet uit voor immorele dwarsliggers omdat ze zich verzetten tegen windenergieprojecten. Dat verzet duiden als immoreel ondergraaft immers het draagvlak voor wat wèl een belangrijk moreel gebod is: de plicht mee te doen aan de strijd tegen klimaatverandering. Geval van eigen glazen ingooien, zagezegd. Beter dat te voorkomen.

P.S.

En als ik mij dan toch tot milieuorganisaties richt, nog één ander verzoek: hou op met te pretenderen namens omwonenden te spreken. Echt, die omwonenden hebben andere rechten en belangen dan vogels en vleermuizen. Meester, hou je bij je leest - die is belangrijk genoeg.

P.P.S.

In Friesland en Emmen heeft de NLVOW bewezen goed samen te kunnen werken met natuur- en milieuorganisaties. Waarom pakken we de handschoenen niet landelijk op om een nationaal plan te maken voor een drastische vermindering van de CO₂ uitstoot? Wedden dat we genoeg talent en brains kunnen mobiliseren om een plan te maken dat beter is - inhoudelijk en qua draagvlak - dan wat Den Haag kan bedenken?